

σκεμμένοις και προμηθής. "Οτι ἦν κατὰ ξηρὰν ὁ Κολοκοτρώνης, τοῦτο ἐμελλε νὰ γείνη κατὰ θάλασσαν ὁ Μιαούλης. Πρὸ αὐτοῦ, διηγοῦντο εἰς ξένους "Ελληνες ναυτικοί, ἐκκύσαμεν ὑπὸ τὸν Τομπάζην διὰ δόλου ἐχθρικά τινα πλοῖα, ἀλλ' ὁ Μιαούλης ἀπεκάλυψεν ἡμῖν πρῶτος τὰς ἀδυναμίας τοῦ τουρκικοῦ ναυτικοῦ, καὶ ἐξωκείωσε ἡμᾶς διὰ τοῦ παραδείγματός του εἰς τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἀντίστασιν ἐν τῇ μάχῃ. Οἱ "Ελληνες ἐλάτρευον τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὃν ἐσέβοντο ὡς τὸ ἰδεῶδες τοῦ ἐπαγγέλματός των. Θαυμάζομεν δὲ ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ Ἑσπερία, οἱ ἐκ παιδείας καὶ ἐξετάσεως πάντα ἐξαρτῶντες, μανθάνοντες ἐκ τῆς πρὸς τὸν Γόρδωνα διαβεβαιώσεως γηραιοῦ τινος ἑλληνος πλοίαρχου, ὅτι ὁ Μιαούλης μόλις ἠδύνατο νὰ γράψῃ τὸ ὄνομά του, καὶ ὅμως ὑπερεῖχε κατὰ τὴν νοημοσύνην τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων ἀνδρῶν.¹

*

 "Ο Ἄνδρέας Μιαούλης ἦτο ἐκ νεότητος οἰνοπότης μέχρι τῆς ἐσχάτης μέτης· ἦτο ἡκιστα πρὸς τὸ θεῖον εὐλαβής, καὶ τὸ οὐδὲν ἦττον δεινόν, δὲν ἐπίστευεν, ὅτι τὰ μικρὰ τῆς Ἑλλάδος πλοῖα καὶ τὰ ἀτίθασσα αὐτῶν πληρώματα καὶ οἱ ὀλίγοι χρηματικοὶ πόροι, θέλουσι δυνηθῆ νὰ κατισχύσωσι τῶν πελωρίων τοῦ πολεμίου δυνάμεων. Ἄλλ' ὁ Λάζαρος ὁ Κουντουριώτης δὲν ἀπηλπίσθη καὶ ἀφοῦ πολλάκις περὶ τὰ τέλη τοῦ 1821 ἠγωνίσθη ἐπὶ ματαίῳ νὰ πείσῃ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχὴν, ἔλαθε τελευταίαν τινὰ καὶ μακροτάτην μετ' αὐτοῦ συνέντευξιν. Τί ἐρρήθη τότε μετὰ τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν, οὐδέποτε ἐγνώσθη. Ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ Μιαούλης ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ μεγάρου τοῦ Λαζάρου τοῦ Κουντουριώτου ναύαρχος τῶν Ἰδραίων καὶ ἀπελθὼν οἴκοι, πρῶτον μὲν ἔχυσε πάντα τὸν ἐν ταῖς ἀποθήκαις αὐτοῦ ἀποσταγματισμένον οἶνον καὶ ἐνταῦτ' ἔθραυσε τὰς πολλὰς αὐτοῦ καπνοσύριγγας, οὐδέποτε ἔκτοτε δι' ὄλου τοῦ ἀγῶνος πλησιάσας εἰς τὰ χεῖλη αὐτοῦ οἶνον ἢ καπνόν. Ταύτην δὲ ποιήσας τὴν θυσίαν τῶν προτέρων ἔξωον, ἀπεδύθη πρὸς τὴν ἡγεμονίαν τῆς ναυτικῆς ἡμῶν δυνάμεως μετὰ πεποιθήσεως, ἥτις, ἐάν, ὡς μὴ ὄφελε, δὲν ἐστηρίχθη οὐδὲ κατὰ τὸν μετέπειτα βίον ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος, οὐδέποτε ἔπαυσε καθοδηγουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνεσπέρου τῆς Ἑλλάδος ἀστέρος. Ὁ Μιαούλης ἦτο ὁ ἀτρομητότατος τῶν ἀνθρώπων, ἐπιτείνων τὴν ἀρετὴν ταύτην μέχρι τῶν ἐσχάτων μεθοριῶν τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ἀφροσύνης. Ἐν τῇ νεότητι ἔχων ἰδιόκτητον μέγα καὶ ὠραῖον πλοῖον ἐλοξοδρόμει ποτὲ διὰ τὸν ἐναντίον ἄνεμον ἐν τῷ τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδεῖρων. Γέρων συμπλωτὴρ παρετήρησεν αὐτῷ, ὅτι ὑπάρχει περὶ τὴν Ταρίφην ὕφαλος εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀπόστασιν. Τί πειράζει, ἀπήντησεν ὁ Μιαού-

λης, καὶ, εἴτε μὴ πιστεύων τὸν γέροντα, εἴτε πεπορθῶς ὅτι θέλει κάμψῃ τὸν κίνδυνον, ἐξηκολούθησε πλέων εἰς τὸ ὑποδειχθέν ὑποβουλον μέρος, μέχρις οὗ συνετρίβη αἴφνης ἡ ναῦς καὶ δεινὴν ὑπέστη ὁ ἀνὴρ ζημίαν, ἥς ἄνευ ἤθελεν ἀποβῆ ὁ πλουσιώτατος τῶν πλοίαρχων τῆς Ἰδρας. Ἄλλ' ὁ ἄκαμπτος αὐτὸς χαρκτηρῆτο ἀπαραίτητος, ἵνα καταπλήξῃ καὶ δαμάσῃ τὰ δυσήνια ναυτικά πλήθη, ὧν ἐμελλε νὰ ἄρξῃ. Ἀρχὴν εἶχεν ὅτι ὁ πλοίαρχος δὲν πρέπει νὰ ἀναποδίση ποτὲ ὁσονδήποτε σφοδρὸς καὶ ἀνῆται ὁ ἐναντίος ἄνεμος, καὶ πλειστάκις ἐκάμψε τὸν Καφηρέα ἐπικρατοῦντος καταγιγνώδους βορρᾶ, ἐνῷ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ κατέφευγον εἰς τοὺς παρακειμένους λιμένας. Ἦτο ἀδυσώπητος πρὸς τὴν δειλίαν μὴ φειδόμενος οὐδὲ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀδελφοῦ, ὅστις συνέπεσε νὰ μὴ διακρίνεται ἐπ' ἀνδρία. «Ἀπαράμιλλος ἦτο ὁ Ἄνδρέας Μιαούλης εἰς τὰ πολεμικὰ ἔργα, ἀναφωνεῖ ὁ δίκαιος Σπετσιώτης Α. Α. Χ. Ἀναργύρου. Ἐπὶ τοῦ πολέμου συναλαμβάναν ἐν σχεδίῳ καὶ ἀμέσως τὸ ἔβστην εἰς ἐνέργειαν· ἀδιαφόροι δὲ ἂν τὸν παρηκολούθουν οἱ ἄλλοι ἢ ὄχι. Ἐπὶ τέλους ἦτο εἰς τῶν ἐκτάκτων ἀνδρῶν, οἵτινες τῶν διαπραττομένων τὴν εὐθύνην εἰς μόνον ἑαυτοὺς ἀναθέτουσι.» Τριούτος δὲ ὢν ἐν τοῖς κινδύνοις, ἦτο ἐκτὸς αὐτῶν ὁ μετριοφρονέστερος τῶν ἀνθρώπων. «Ἐπιτυγχάνων εἰς τοὺς ἐναλίους ἀγῶνας, ἐξκολλουθεὶ ὁ αὐτὸς ἱστορικός, ποτὲ δὲν ἐσεμνύνετο, ἄφινε τοὺς ἄλλους νὰ λέγουν· ἀποτυγχάνων δὲ πρὸς οὐδὲν ἐμέτρει τὰς ἐναντιότητας. "Ολοὶ οἱ συνάδελφοί του τὸν ἐσέβοντο ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, διότι πρὸς ὅλους ἦτο προσηνής, ἐν τῇ σφαιρᾷ πάντοτε τῆς ἰδιοσυγκρασίας του. Διὰ ταῦτα περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι μᾶλλον τὸν ἐχθροῦντο μᾶλλον τὸν ἐφθόνουν οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ.»¹

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ

κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος εἶναι μὲν παλαιόν, ἀλλὰ πᾶσα αὐτοῦ ἡ πρόοδος εἶναι νέα. Νέον εἶναι καὶ τὸ ἐμπόριον, καὶ ἡ ναυτικὴ δύναμις, καὶ ἡ μηχανικὴ πρόοδος, καὶ ὁ πολιτισμὸς αὐτοῦ.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἰσπανία, ἡ Ὀλλανδία, ἡ Γαλλία, ἡ Γενούη καὶ ἡ Βενετία ἦσαν μεγάλαι ναυτικαὶ δυνάμεις, ἡ Ἀγγλία δὲν εἶχε σχεδὸν στόλον, διὰ ξέμων δὲ πλοίων ἐγίνετο τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῆς ἐμπόριον. Κατὰ τὸ 1540 μ. Χ. ὁ λιμὴν τοῦ Λονδίνου δὲν εἶχεν εἰμὴ τέσσαρα μόνον πλοῖα ὑπερβαίνοντα τὴν χωρητικότητα 200 τόνων ἕκαστον. Κατὰ τὸ 1571 ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν πλοίων τοῦ λιμένος τῆς Λιβερπούλης ἀνῆρχετο εἰς τὴν ὀλικὴν χωρητικότητα 223 τόνων, τὸ μεγαλύτερον δ' αὐτῶν ἦτο 40 τόνων. Καὶ

1. Γεωργ. τ. 2, Ἑλλ. ὑπὸ Κ. Μ. Βαρθολομαῖο, μετ. Α. Βλάχου.

1. Κ. Παπαρηγόπουλος.

ὅμως μὲ τοιαῦτα μικρὰ πλοῖα οἱ Ἄγγλοι ἤρχι-
σαν τὰς τεραστίαις αὐτῶν θαλασσοπορίας· ὁ
Drake ἐπεχείρησε τὴν περίπλου τῆς γῆς μὲ 50-
λίσκον 5 πλοίων, τὸ μεγαλύτερον τῶν ὁποίων
ἦτο 100 τόνων· ὁ Hudson ἐξέπλευσε κατὰ πρῶ-
τον εἰς τὸν ἀρκτικὸν ὠκεανὸν ἐπὶ πλοίου 80
τόνων, μὲ πλήρωμα 42 ἀνδρῶν καὶ ἐνὸς παιδός·
ὁ Frobisher ἐξέπλευσε πρὸς ἀνακάλυψιν βορειο-
δυτικῆς διόδου πρὸς τὴν Κίναν μὲ δύο πλοῖα,
24 τόνων ἕκαστον. Ὁ δὲ στόλος τῶν ὁπίων ἢ
Ἄγγλια ἐπὶ Ἐλισάβετ εἶχε ν' ἀντιτάξῃ κατὰ
τῆς Ἰσπανίας συνίστατο ἐκ πλοίων εἴκοσι καὶ
πρῶν, ὁκτὼ τῶν ὁπίων ἦσαν μικρότερα τῶν 120
τόνων ἕκαστον, τὸ δὲ μεγαλύτερον αὐτῶν ἦτο
1000 μὲν τόνων εἶχε δὲ 40 πυροβόλα. Κατ' ἐ-
κείνῳ τοῦ χρόνου ἡ Βενετία ἐκέκτητο ὑπὲρ τὰ
τρισχίλια πλοῖα διαφόρων μεγεθῶν, ἔχοντα πλη-
ρώματα ἐκ 36,000 ναυτῶν.

Ἄλλὰ καὶ πλείστοι τῶν νεωτέρων κλάδων τῆς
Ἀγγλικῆς βιομηχανίας εἶναι νέα πράγματα. Καὶ
αὕτη ἡ ἀλιεία εἶναι μόλις ἐνὸς αἰῶνος δημιούρ-
γημα. Οἱ Ὀλλανδοὶ ἦσαν οἱ ἀλιεῖς τῶν Ἀγγλι-
κῶν θαλασσῶν καὶ ἐπώλουν τὴν ἄγραν αὐτῶν
εἰς τοὺς Ἄγγλους.

Ἄλλ' οὐδ' ὑπῆρχεν ἀσφάλεια τότε οὔτε ἐπὶ
τῆς ξηρᾶς οὔτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ἡ πειρατεία
ἦτο ὀργανισμένη καὶ συνήθης, ἐκδρομαὶ δὲ πει-
ρατικαὶ ἐγένοντο τότε ἐν Ἀγγλίᾳ ἀναφανδόν,
οὐχὶ μόνον κατὰ ξένων σημαίων ἢ λιμένων, ἀλλὰ
καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων τοῦ κράτους λιμένων.
Μέχρι τῶν μέσων τοῦ 17' αἰῶνος ἡ πειρατεία
ἦτο συνήθης κατὰ τὰ μεσημβρινοδυτικὰ τῆς Ἀγ-
γλικῆς παράλια, οὐδ' εἶχε τὴν ἰσχὺν ὁ Ἀγγλικὸς
στόλος νὰ προστατεύσῃ τοὺς λιμένους τοῦ κρά-
τους κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Ἀλγερινῶν. Κατὰ
συνέπειαν οὔτε περὶ κατασκευῆς ἢ ἐπισκευῆς λι-
μένων ἐγένετο λόγος, οὔτε περὶ φάρων. Πάντα
τὰ θαυμάσια ἔργα τοιοῦτο εἶδους μόλις περὶ τὰ
τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἤρχισαν νὰ γίνων-
ται. Ἀντὶ φάρων, οἱ κάτοικοι τῶν παραλίων
δι' ἀπατηλῶν φανῶν ἐπροσπάθουν δολίως νὰ φέ-
ρῳσι τὸν ὄλεθρον τῶν πλοίων, ὅπως συλήσωσιν
αὐτὰ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Smiles).

A. B.

ΜΙΚΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΜΑΤΑ

Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, ὅτε τὰ πάντα διὰ
τοῦ ἀτμοῦ κατασκευάζονται καὶ νέων ἐκάστοτε
γίνεται χρῆσις μέσων καὶ ἐπινοιών, δυσκόλως
ἤθελον εὑρεθῆ ἔργαται οὐχὶ ἀρκετὴν ἔχοντες
ἐπιτηδεύματα, ἀλλ' ἀρκετὴν ὑπομονὴν, ἵνα ἔτη
ὀλόκληρα καταναλώσωσιν ὅπως γλύψωσι, χαλ-
κεύσωσι, πλάσωσιν ἀγγεῖον, ἢ δρύφρακτον, ἢ
ἐπιπλον ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο· ἔνεκα τούτου καὶ
ἔρωτα πρὸς τὴν τέχνην των δὲν ἔχουσιν, ὅσον
οἱ ποὺ αὐτῶν, καὶ οὐδέποτε θά μιμηθῶσιν αὐ-

τοὺς, οἵτινες κατέβαλλον ἀπίστευτον ἐπιμέ-
λειαν καὶ χρόνον μακρότατον πρὸς ἐκτέλεσιν ἔρ-
γων παραδόξων ἐνίοτε ἀλλὰ καὶ ἀσημάντων καὶ
ἀχρήστων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, χάριν ἀπλῆς καὶ ἀ-
κατανοήτου ματαιοδοξίας. Παράδειγμα τοιού-
των λεπτοτάτων μικροτεχνημάτων εἶναι τὸ μι-
κρὸν ἐκείνο τεμάχιον χάρτου, οὐχὶ μείζον ὄνου-
χος παιδίου, προσενεγκθὲν τῇ συζύγῳ Καρόλου
τοῦ Θ' Ἐλισάβετ, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένα λίαν
εὐδιακρίτως ὁ δεκάλογος, τὸ σύμβολον τῶν Ἀ-
ποστόλων, ἡ κυριακὴ προσευχὴ, τὸ ὄνομα τῆς
βασιλίσσης καὶ ἡ χρονολογία. Ποσάκις ὁ ταλαί-
πωρος καλλιγράφος, τῇ βοηθείᾳ φακοῦ ἐργαζό-
μενος πάντοτε, ἐδέησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ μικρο-
σκοπικὸν ἔργον τοῦ καταστροφόμενον· ὀρθότατα
δ' ἐποίησε προσενεγκὼν σὺν αὐτῷ καὶ ζευγὸς διό-
πτρων φιλοτέχνως ἐξεργασμένων, ἵνα δύνηται
ἡ βασίλισσα νὰ διακρίνῃ δι' αὐτῶν πάντα τὰ
γράμματα.

Ἐπίσης τεράστιον εἰς τὸ εἶδός του ἦν καὶ τὸ
ἐξ Ἰαπωνίας κομισθὲν εἶδωλον, ὅπερ κατὰ τὰς
ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐπεδείκνυτο ἐν
Παρισίοις· εἶχεν ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἀναλο-
γίαν, τὰ μέρη του ἦσαν εὐδιάκριτα καὶ ἦν τε-
θειμένον ἐντὸς σηκοῦ· πάντα δὲ ταῦτα ἦσαν
κατεσκευασμένα ἐξ ἡμίσεος κόκκου ὀρυζῆς· τὸ
ἕτερον ἡμισυ τοῦ κόκκου ἐπέιχε τόπον βάρου,
ἐφ' οὗ ἐτίθετο ὁ σηκὸς μετὰ τοῦ εἰδώλου τῆς
θεότητος.

Οὐχὶ ὀλιγωτέρην ἐπιτηδεύματα ἐπεδείξατο
καὶ ὁ ἐργάτης ὁ γράψας τὸ βιβλίον, δι' ὃ Ῥο-
δόλφος ὁ Β', αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, προσή-
νεγκεν ἑνδεκακιςχίλια δουκάτα καὶ ἕπερ κατέ-
στη κτῆμα τοῦ πρίγκηπος τοῦ Αἰγίνου τῷ 1640.
Τὸ βιβλίον τοῦτο ἔφερεν ἐπιγραφὴν: Liber Pas-
sionis Domini nostri Jesu Christi cum fig-
uris et characteribus ex nulla materia (Βί-
βλος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετ' εἰκόνων καὶ γραμμάτων ἐξ οὐδεμιᾶς ὕλης).
Τὰ φύλλα τῆς περγαμνῆς δὲν ἔφερον γράμματα
γεγραμμένα ἢ τετυπωμένα, ἀλλὰ χαρακτῆρας
ἐπιμελέστατα κεχαραγμένους διὰ τῆς αἰχμῆς
μαχαιριδίου, ὥστε ὅπως ἀναγνωσθῶσιν ἔδει νὰ
παρατίθῃται μεταξὺ τῶν φύλλων μέλας χάρ-
της ἢ νὰ στρέφῃται ὀπισθεν ἕκαστον φύλλον.

Συγγραφεὺς τις πρὸ ἐνὸς αἰῶνος ἔλεγε· ὅτι οἱ
Γερμανοὶ πλέον παντὸς ἄλλου ἔθνους συνετέλε-
σαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστη-
μῶν. Λέγων ταῦτα ὅμως ἴσως ἐθεώρει ὑπὸ μο-
νομερῆ ἔποψιν τὰ πράγματα, ὑπ' ὅψιν ἔχων ἀ-
ναμφιβόλως τὰ μικρὰ ἐκείνα καὶ θαυμάσια μη-
χανήματα, ἅτινα δι' ἀπαραμίλλου ἐπιτηδειό-
τητος παρήγαγον Γερμανοὶ ἐργάται.

Ἰωάννης τις ἐκ Καινιγβέργης, ἐπὶ παραδείγ-
ματι, ἐποίησε, καθ' ἃ λέγουσι, (διότι τοῦτο κα-
ταντᾷ ἀπίστευτον), σιδηρὰν μύσαν ἰπταμένην
ἐν τι θαλάμῳ καὶ εἶτα ἐπικαθημένην ἐπὶ τῆς